

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

РЕШЕНИЕ № 8

София, 29 юни 2011 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Евгени Танчев

Членове: Емилия Друмева

Владислав Славов

Димитър Токушев

Благовест Пунев

Пламен Киров

Красен Стойчев

Ванюшка Ангушева

Цанка Цанкова

Стефка Стоева

Румен Ненков

при участието на секретар-протоколита Милка Бонева разгледа в закрито заседание на 29.06.2011 г. конституционно дело № 5/2011 г., докладвано от съдията Владислав Славов.

Конституционното дело е образувано на 14.02.2011 г. по искане на 52 народни представители от 41-то Народно събрание на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията за установяване противоконституционност на § 55 от Закона за изменение и допълнение на Наказателно процесуалния кодекс /ЗИД на НПК/, обнародван в ДВ, бр. 32/27.04.2010 г., с който се отменя чл. 369а НПК.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията.

В искането се твърди, че оспорената разпоредба противоречи на Преамбюла, чл. 4, ал. 1, чл. 84, т. 1 и чл. 88, ал. 1 и 3 от Конституцията. Народните представители изразяват становище, че с предметния по делото

§ 55 от ЗИД на НПК, в нарушение на принципите на правовата държава и на цитираните текстове от основния закон, е обнародван в Държавен вестник, без да е гласуван в парламента. Твърди се, че при второто гласуване на параграфа, е нарушен чл. 74 от Правилника за организация и дейност на Народното събрание /ПОДНС/. Поддържа се, че в пленарна зала, Народното събрание е гласувало текста на вносителя - Министерския съвет, който предвижда ограничаване на съкратеното съдебно следствие, а не предложението на Комисията по правни въпроси за отмяна на чл. 369а НПК. В този смисъл в Държавен вестник е обнародван законов текст, който не е приет от парламента.

С определение от 17.03.2011 г. Конституционният съд е допуснал до разглеждане по същество искането на народните представители, като е конституирал като заинтересовани страни президента на Република България, Народното събрание, Министерския съвет, министъра на правосъдието, Върховния касационен съд, главния прокурор на Република България, омбудсмана на Република България, Висшия адвокатски съвет, Съюза на юристите в България, Съюза на съдиите, Центъра за правни инициативи /Юридически барометър/ и Института за модерна политика, на които е предоставил възможност в 20-дневен срок да представят писмени становища. Съдът е уведомил и вносителите на искането, че в същия срок могат да изложат допълнителни съображения.

В становищата, представени от главния прокурор, Съюза на съдиите и Института за модерна политика, след анализ на процедурата по приемането на второ четене на предметния за делото параграф, се развиват съображения за спазени изисквания на Конституцията и за неоснователност на искането за обявяване противоконституционността на § 55 от ЗИД на НПК. Съюзът на юристите в България подкрепя искането на народните представители, като приема, че при второто гласуване на процесния параграф, е приет текстът, предложен от Министерския съвет.

Останалите заинтересовани страни не са представили становища по делото.

Конституционният съд, след като обсъди доводите и съображенията, изложени в искането и в становищата на заинтересованите страни, за да се произнесе, взе предвид следното:

От фактическа страна се установява, че Министерският съвет в съответствие с чл. 87, ал. 1 от Конституцията, е упражнил правото си на законодателна инициатива и с писмо изх. № 02.01-188/18.11.2009 г., е внесъл в Народното събрание ЗИД на НПК. В предложението за изменение и допълнение фигурира и § 57 /обнародван в ДВ с номерация § 55/, който предвижда изменение на чл. 369а НПК, засягащ съкратеното съдебно следствие по чл. 371, т. 2 от същия кодекс. В мотивите на законопроекта е посочено, че с промяната, предложена с § 57, се цели да се ограничи приложното поле на съкратеното съдебно следствие. По установената законодателна процедура и след обсъждане в съответните парламентарни комисии, ЗИД на НПК на 27.01.2010 г. е приет на първо гласуване. В срока по чл. 73, ал. 1 ПОДНС народните представители не са правили предложения за изменение и допълнение в приетия на първо четене § 57 от ЗИД на НПК. На 19.03.2010 г. Комисията по правни въпроси внася в Народното събрание мотивиран доклад вх. № 053-03-43 относно второто гласуване на ЗИД на НПК. В същия на стр. 29 е отразено, че комисията не подкрепя текста на вносителя за съдържанието на § 57 и предлага следната нова редакция: „§ 57. Член 369а се отменя.” В пленарна зала при второто гласуване законопроектът е докладван от председателя на Комисията по правни въпроси. За оспорения по настоящето дело § 57 в стенографския протокол от осемдесет и седмото заседание на Народното събрание, проведено на 25.03.2010 г., е отразено дословно посоченото по-горе решение на комисията и след прочитането му, вкл. на новото съдържание, за текст на § 57, е добавено следното: „Това се налага с оглед на това, което приехме вчера като изменение в Наказателния кодекс - чл. 58а. Този

параграф става § 54". В стенографския протокол следва запис на думите, произнесени от председателя на Народното събрание: „Моля, гласувайте § 57 по вносител, който става § 54. Гласували 77 народни представители: за 77, против и въздържали се няма. Предложението е прието единодушно”.

За това пленарно заседание има и видеозапис, който е достъпен публично на Интернет страницата на Народното събрание. Между видеозаписа и стенографския протокол има следната разлика: Думите на председателя на парламента са: „Гласуваме § 57 по номерацията на вносителя със съответната номерация по стенограмата”.

Повторно приетият ЗИД на НПК, заради наложено вето от президента на Република България, което не засяга процесния по делото параграф 57/Указ № 87/07.04.2010 г./, е обнародван в ДВ. бр. 32/2010 г. с номерация § 55.

От правна страна, преди анализиране на изложената по-горе факти, следва да се отбележи, че Конституционният съд има постоянна практика - така р. № 3/1993 г. по к. д. № 2/1993 г. и др., последно р. № 6/2007г. по к.д. № 3/ 2007 г., съгласно която, преценката за конституционност на законотворческия процес, може да се основава на стенографските протоколи от заседанията на Народното събрание. От тях може да се установи необходимият кворум и мнозинство за приемане на актовете на парламента, броят на гласуванията, с които е приет закон или друг акт, конкретните гласувани текстове и тяхното съдържание и други, които констатации могат да бъдат правени само от Народното събрание. Съдът не може да открива производство по тяхното оспорване. Стенографските протоколи са официални документи и имат доказателствена сила за отразените в тях изявления, обстоятелства и констатации.

В искането на народните представители, като основание за обявяване на § 55 от ЗИД на НПК за противоконституционен по изброените текстове от Конституцията и нейния Преамбюл, е твърдението, че в Държавен вестник е обнародван законов текст, който не е приет от

Народното събрание. Депутатите, сезирали съда, които не са участвали в гласуването за този параграф, поддържат, че при второто гласуване, е приет текстът на § 57, сега § 55, предложен от вносителя - Министерския съвет, който, както бе посочено, е коренно различен от обнародвания в Държавен вестник. За да установим какво наистина е гласувал парламентът, за прецизност трябва да изясним, че в искането некоректно е посочено, че председателят на правната комисия, в нарушение на чл. 74 от ПОДНС, не е изчел съдържанието на § 57, сега § 55. От стенографския протокол се установява обратното. Изрично в него е отразено, че комисията не поддържа текста на вносителя за § 57, сега § 55 и е прочетено изцяло предложението на същата за текст с друго съдържание на този параграф. Независимо, че твърдението в искането се различава от отразеното в протокола, респ., че не е налице твърдяното неспазване на чл. 74 ПОДНС, следва да се отбележи за пълнота на мотивите, че нарушение на този правилник, не е основание за установяване на противоконституционност на закон. Обстоятелството, че ПОДНС подлежи на контрол за конституционност, означава, че неспазването му не може да бъде приравнено с нарушаване на Конституцията/така р.№ 3/1992 г. по к.д.30/1991 г., р. № 1/1999 г. по к.д. 34/1998 г. и др./

От доклада за второ гласуване на ЗИД на НПК се установява, че Комисията по правни въпроси не поддържа текста на вносителя за § 57, сега § 55 и предлага заместващ текст с друго съдържание. В пленарна зала на 25.03.2010 г. председателят на комисията прочита изцяло решението на същата, отразено в доклада, с посоченото по-горе допълващо изречение, обясняващо предложението. Съгласно изискванията на чл. 59, ал. 1 във връзка с чл. 74, ал. 4 от ПОДНС, председателстващият заседанието е длъжен да подложи на гласуване първо предложението на комисията /чл. 59, ал. 1, т. 3/ и ако то не е прието, едва накрая /чл. 59, ал. 1, т. 7/ основното предложение, т.е. предложението на вносителя на законопроекта. От анализа на отразеното в стенографския протокол се установява безспорно,

че в пленарна зала при гласуване на § 57 сега § 55, а и на другите параграфи от ЗИД на НПК, е процедирано в съответствие с изискванията на чл. 59, ал. 1 от ПОДНС.

На второ място, от стенографските протоколи е видно, че съществуващото разминаване между номерацията на текстовете по вносител и номерацията на реално приеманите при второто гласуване, е налагало изричното им посочване, както от докладващия законопроект, така и от председателстващия заседанието, за да няма съмнение за всеки депутат, който от съответните параграфи се гласува. В конкретния случай след изчитането изцяло на новия текст като съдържание на § 57, сега § 55, председателстващият заседанието го подлага на гласуване. Напълно ясен е смисълът, вложен от председателя на парламента в думите „§ 57 по вносител” - гласува се изчетеното предложение на комисията за текст на § 57 номерация по първоначално внесения законопроект, която се променя в съответствие с предходните гласувани параграфи. Няма данни от фактическа страна, за да се приеме твърдяното, че е гласуван текстът на вносителя, както е посочено в искането, не само в контекста на последователно отразените в протокола действия на докладчика на комисията и председателстващия заседанието, но и от самостоятелно анализирани думи на председателя на парламента. Освен това, от стенографския протокол при гласуване на другите параграфи по законопроекта е видно, че в случаите, когато се гласува текста на вносителя, това се посочва изрично и от докладчика, и от председателстващия. Дали е гласувано предложение на вносителя, се установява и от обстоятелството, че в тези случаи, когато няма предложения или възражения по него, съгласно чл. 74, ал. 1 ПОДНС, текстът не се чете. Вече беше посочено, че по процесния параграф има предложение на комисията, което означава, че то след изчитането му, следва да се гласува преди предложението на вносителя.

Изложеното дава основание да се направи категоричен извод, че Народното събрание, при гласуването на § 57, сега § 55 от ЗИД на НПК, е изразило воля, при това единодушно, предметният по делото параграф да гласи : „Чл. 369а се отменя”. Този текст е публикуван в Държавен вестник” и няма разлика между изразената и гласувана законодателна воля и обнародвания текст, поради което твърденията в искането за нарушения на Преамбюла, чл. 4, ал. 1, чл. 84, т. 1 и чл. 88, ал. 1 и 3 от Конституцията не се установяват.

Както бе изяснено, стенографските протоколи са правнорелевантни за установяване на гласуването в Народното събрание. Независимо от това, при излагането на фактите в решението, посочихме и думите на председателя на парламента, както се чуват във видеозаписа на парламентарното заседание. Установява се, както е отразено и по-горе, че се гласува за § 57, сега § 55, със съдържанието, прочетено от докладчика на Комисията по правните въпроси по номерацията на вносителя, а не за предметното съдържание на параграфа, предложен от Министерския съвет, който комисията не поддържа.

Поради изложеното и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията Конституционният съд

РЕШИ:

Отхвърля искането на 52 народни представители от 41-то Народно събрание за установяване на противоконституционност на § 55 от Закона за изменение и допълнение на Наказателно процесуалния кодекс /обн. ДВ, бр. 32/27.04.2010 г./, с който се отменя чл. 369а НПК /обн. ДВ, бр. 86/2005 г., последно изменение ДВ, бр. 33/2011 г./

Председател:

Членове: